

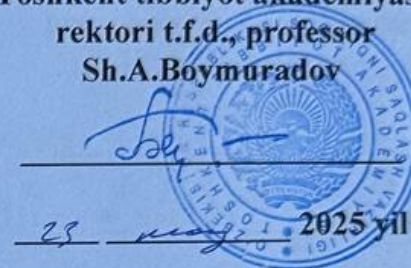
O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN TERAPIYA VA TIBBIY
REABILITATSIYA ILMIIY-AMALIIY TIBBIYOT MARKAZI**

**«TIZIMLI QIZIL BO'RICH» NOZOLOGIYASI BO'YICHA
MILLIY TIBBIY STANDART**

Toshkent-2025

«TASDIQLAYMAN»
Toshkent tibbiyot akademiyasi
rektori t.f.d., professor
Sh.A.Boymuradov

28 *may* 2025 yil

«TIZIMLI QIZIL BO‘RICHA» NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY TIBBIY
STANDART

TOSHKENT 2025

«TIZIMLI QIZIL BO‘RICHa»

NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDART

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
M32/4A40 M32.0/- M32.1/4A40.OY M32.8/4A40.OY M32.9/4A40.OZ	Tizimli qizil bo‘richa Dori vositalari bilan kasallangan tizimli qizil bo‘richa Tizimli qizil bo‘richa, boshqa organlar yoki tizimlarning zararlanishi bilan Tizimli qizil bo‘richaning boshqa shakllari Aniqlanmagan tizimli qizil yugurik	OSh; Revmatolog;	Terapevt, dermatolog, kardiolog, nefrolog	Revmatolog	Terapevt, kardiolog, nevrolog, nefrolog, dermatolog, gematolog, pulmonolog, psixiatr

“TIZIMLI QIZIL BO‘RICHa” NOZOLOGIYA BO‘YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlarning nomi	Tibbiy yordam turlari va darajasi					Xizmat ko‘rsatish yoki tekshiruvni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OShP/O P	KTMP	Tuman (shahar)	Viloyat darajasidagi	Respublika darajasidagi		

				shifoxonalar i	tibbiyot muassasalari	tibbiyot muassasalari	o'tkazish minimal soni (har bir davolangan holat uchun)	
Mutaxassis (shifokor) maslahati Asosiy:	1. Revmatolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	2-4 marta	Ambulator yordam: 7 kun. Statsionar yordam: 10 kun, og'ir va o'ta og'ir hollarda 12 kungacha, Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalarida 14 kungacha.
	2. OSh\Terapevt - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.	+	+	+	+	+	2-4 marta	

Izoh: Ko'rsatmalarga muvofiq qo'shimcha mutaxassislarga qayta ko'rikdan o'tkazish tavsiya etiladi.

Mutaxassis (shifokor) maslahati Qo'shimcha:	1. Dermatolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik.		+	+	+	+	2 marta	
	2. Kardiolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	2 marta	
	3. Gematolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	1 marta	
	4. Nevrolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	2 marta	
	5. Nefrolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik		+	+	+	+	2 marta	

	tekshiruvlar.							
	6. Pulmonolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+		1 marta
	7. Psixiatr - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko'rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.				+	+		1 paza
Izoh: Agar bemorda boshqa yoki hamroh kasalliklar aniqlansa va ko'rsatmalarga muvofiq, boshqa tor ixtisoslikdagi mutaxassislar tomonidan ko'rik o'tkazilishi mumkin;								
Laborator tekshiruvlar Asosiy:	1. Umumiy qon taxlili (klinik)	+	+	+	+	+		2 marta
	2. Umui siydik taxlili (klinicheskiy)	+	+	+	+	+		2 marta
	3. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash		+	+	+	+		2 marta
	4. Biokimyoviy taxlillar: umumiy bilirubin, ALT, AST, glyukoza, kreatinin, albumin, glyukoza,	+	+	+	+	+		2 marta
	lipid spektri							
	5. Koagulogramma	+	+	+	+	+		2 marta
	6. Antinuklear antitanachalar (ANA)				+	+		1 marta
	7. Anti- dsDNA				+	+		1 marta
	8. Gepatita B, S, VICH viruslarining markerlari		+	+	+	+		1 marta
	9. Xomiladorlikga test	+	+	+	+	+		1 marta
	10. tuberkulin Mantu sinamasi va/yoki Diaskin test va/yoki kvanteferon test	+	+	+	+	+		1 marta
Izoh: Laboratoriya tadqiqotlari tor ixtisoslik mutaxassislarining tavsiyasiga yoki davolash jarayonida ko'rsatmalar mavjud bo'lganda qayta o'tkazilishi mumkin.								
	1. Komplement komponentlari (S3, S4)				+	+		1 marta

Laborator tekshiruvlar Qo'shimcha:	2. Yadroli Smith antigeniga antitanachalar (Anti-Sm)					+	+	1 marta
	3. Lyupus antikoagulyant testi (VA)					+	+	1 marta
	4. Vasserman reaksiyasi (RW)					+	+	1 marta
	5. Kardiolipinga antitanachalar					+	+	1 marta
	6. Beta-2 glikoprotein I ga antitanachalar					+	+	1 marta

Izox: birgalikda kasalliklar aniqlanganda, tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha va takroriy laboratoriya diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Asosiy:	1. Buyraklar UZD	+	+	+	+	+	+	2 marta
	2. Ko'krak qafasi rentgenogrammasi	+	+	+	+	+	+	1 marta
	3. EKG	+	+	+	+	+	+	1 marta
	4. ExoKG	+	+	+	+	+	+	1 marta
	5. Bugimlar rentgenografiyasi	+	+	+	+	+	+	1 marta
	6. Bo'yin, qo'l va oyoq tomirlarining ultratovush tekshiruvi	+	+	+	+	+	+	1 marta

Izox: birgalikda kasalliklar aniqlanganda, tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostika tadqiqotlari o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Buyrak biopsiyasi						+	1 marta
	2. Teri biopsiyasi						+	1 marta
	3. KT/MRT						+	1 marta
	4. Ko'z tubi tekshiruvi					+	+	1 marta
	5. Densitometriya					+	+	1 marta
	6. EFGDS					+	+	1 marta

Izox: birgalikda kasalliklar aniqlanganda, tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostika tadqiqotlari o'tkazilishi mumkin.

*STATSIONAR DAVOLANISH UCHUN KO'RSATMALAR: tuman darajasi - TQB ning xuruji (ambulator bosqichda davolashni korreksiya qilib bo'lmasa); viloyat darajasi - TQB ning xuruji (tuman darajasida davolashni korreksiya qilib bo'lmasa), gen-injener biologik davoni I va II infuziyalarini rejali amalga oshirish, dorilarning nojo'ya ta'siridan rivojlanuvchi o'rta og'ir va og'ir (xayotga xavf solmaydigan) xolatlar; respublika darajasi - TQB ning xuruji (viloyat darajasida davolashni korreksiya qilib bo'lmasa), dorilarning nojo'ya ta'siridan rivojlanuvchi og'ir xolatlar, kasallik og'ir kechishida, yondosh kasalliklar va asoratlarni bilan kechishida.

DAVOLASH TADBIRLARI

Medikamentoz davo

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi							
(GKS) Prednizolon	Tabletka 5 mg, ichishga, 0,5- 1mg/kg. 5mg ampula, 1ml/30mg, v/i, tomchi		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda
(GKS) Metilprednizolon	Tabletka 4 mg, 16mg, ichishga 0,5- 1mg/kg.		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda
(GKS) Metilprednizolon	flakon v/i, 250-500- 1000mg., 1 maxal/sut., 3-5 kun				+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda
(Antimetabolit) Metotreksat	Tabletka 2,5 mg, 5 mg, ichishga, 10- 15mg, 1-2 marta xaftasiga Oldindan to'ldirilgan shprislar 10mg-20mg teri ostiga 1 marta xaftasiga		+	+	+	+	Sxema bo'yicha To'ldirilgan shpris/haftasida	Uzoq muddat
(Vitamin) Foliy kislotasi	tabletka 1 mg va 5 mg., ichishga, kamida 5 mg/haftasida		+	+	+	+	10-15 mg/haftasida	Uzoq muddat
(Immunodepressant) Siklofosfamid	1-2 mg/kg/kunida ichishga			+	+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda

(Immunodepressant) Siklofosamid	Flakon v/i, m/i 200-1000 mg, kuniga 1 maxal, 500 mg/m ² - 750 mg/m ² 1 oyda		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda
(Immunodepressant) Takrolimus	Kapsula 1,2 mg		+	+	+	+	1-3mg	Sxema bo'yicha individual ravishda
(Immunodepressant) Azatioprin	Tabletka 50, 100mg. ichishga		+	+	+	+	50-150 mg	Uzoq muddat
(Immunodepressant) Siklosporin A	Kapsula 50 mg, 100mg, Ichishga		+	+	+	+	50-100 mg	Sxema bo'yicha individual ravishda
(Immunodepressant) Mikofenolata mofetil	Tabletka 250, 500mg. ichishga 2-4 maxal/sut., 2-3 g/sut		+	+	+	+	1500-3000 mg	Uzoq muddat
(Malyariyaga qarshi vositalar) Gidroksixloroxin	Tabletka 200mg. ichishga 1 maxal/sut., 5 mg/kg		+	+	+	+	200-400mg	Uzoq muddat
leflyunomid	Tabletka 20mg. ichishga 1 maxal/sut.		+	+	+	+	10-20mg	Uzoq muddat
(GIBV, o'smaga qarshi, monoklonal antitanalar guruxidan) Rituksimab	flakon 500mg/50 ml in'eksiya, v/i tomchilab, 1000 (500) mg, terapiyaning 1- va 15-kuni yoki 375 mg/m ² dozada tomchilab 1 maxal/haftada, 4 hafta davomida, 6 oydan keyin 500 mg mumkin				+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda

(GIBP) Belimumab*	Flakon, infuziya uchun, 120-400mg, 10 mg/kg, 0, 14, 28 kun va keyinchalik 1 maxal har 4 haftada. T/o 200 mg/ml, shprislar				+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda
v/i nson immunoglobulini	Infuziya uchun eritma 2,5 g - 50 ml, 5 gr - 100 ml. 0,2-0,6 g/kg. v/i tomchilab.				+	+	Sxema bo'yicha	Sxema bo'yicha individual ravishda
(Gipolipidemik preparat) Atorvastatin	Tabletka 10, 20 mg 1 maxal/sut.		+	+	+	+	20 mg	Uzoq muddat
(<u>Antiagregant.</u> Vazodilyatatsiyalovchi, angioprotektiv vosita) Dipiridamol	Tabletka 25-75 mg, 3 maxal/sut., ichishga		+	+	+	+	75-150 mg	Uzoq muddat
Asetilsalitsil kislotasi	Tabletka 75-100mg, 1 maxal/sut., ichishga		+	+	+	+	75-100 mg	Uzoq muddat
Mikrosirkulyatsiya yaxshilovchi vosita. Angioprotektor Pentoksifillin (Pentoxifylline)	Tabletka ichishga, 400 mg 2-3 maxal/sut. in'eksiya 20 mg/ml, ampula 5,0 ml		+	+	+	+	800-1200 mg	Individual

(Antikoagulyant bevosita - geparin o'rtamolekular) geparin natriy	Flakon 2500 ME				+	+	Sxema bo'yicha	Individual
(Antikoagulyant bevosita- geparin pastmolekular) enoksaparin natriy, <u>nadroparin kalsiy</u>	shpris 0,4-0,6ml				+	+	Sxema bo'yicha	Individual
(APF ingibitori) Enalapril	tabletka ichishga 2,5-5-10 mg, 2 maxal/sut.		+	+	+	+	10 mg	Uzoq muddat
Angiotenzin II retseptorlari antagonisti	tabletka 50-100 mg, ichishga		+	+	+	+	50-100 mg	Uzoq muddat
(NYaQP) Diklofenak	Tabletka ichishga 50-200 mg, kuniga 1-2 marta. M/i, ampula 3 ml/75 mg 1-2 r/ kuniga		+	+	+	+	1-2 maxal/ sut.	Sxema bo'yicha individual ravishda

(NYaQP) Aseklofenak	Tabletka ichishga 100 mg, 1 r/kuniga.		+	+	+	+	Tabl.	Sxema bo'yicha individual ravishda
(NYaQP) Naproksen	Kasallikning o'tkir bosqichidagi Tabletka-har biri 500-750 mg. Maksimal sutkalik doza 1750 mg. Ushlab turuvchi terapiya uchun o'rtacha sutkalik		+	+	+	+	2 tabl. kuniga	Sxema bo'yicha individual ravishda
	doza 500 mg 2 dozada (ertalab va kechqurun).							
(NYaQP) Ibuprofen	Tabletka, 200 mg 400 mg va 800 mg;		+	+	+	+	1 tab., kaps. 3-4 marta kuniga.	Sxema bo'yicha individual ravishda
(NYaQP) Tramadol	Tabletka ichishga 50-100 mg.		+	+	+	+	1-4 marta kuniga.	Sxema bo'yicha individual ravishda
(NYaQP) Meloksikam	Tabletka ichishga 7,5-15 mg.		+	+	+	+	1 marta kuniga.	Sxema bo'yicha individual ravishda

(NYaQP) Tramadol gidroxlorid	Ampulalar m/i 50-100 mg.		+	+	+	+	1-4 marta kuniga.	Sxema bo'yicha individual ravishda
Kalsiy	Tabletka 1000–1200 mg/sut	+	+	+	+	+	1000–1200 mg/sut	Sxema bo'yicha
Vitamin D	800–1000 ME/sut	+	+	+	+	+	800–1000 ME/sut	Sxema bo'yicha
Izoh: * O'zbekiston Respublikasida ro'yxatdan o'tmagan dori vositalarining klinik protokoliga kiritilishi bepul tibbiy yordamning kafolatlangan hajmida va majburiy ijtimoiy tibbiy sug'urta tizimida xarajatlarni qoplash uchun asos bo'lmaydi.* - O'zbekiston Respublikasida ro'yxatdan o'tmagan								

PARHEZ STOLI/DIETA

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez jadvali va uning davomiyligi					
Pevsnerga ko'ra 7a, 7b-jadval. Ratsionning umumiy tamoyillari: tuz, suyuqlik,	+	+	+	+	+
oqsil, ekstraktiv moddalarni cheklash. Tuz qat'iy cheklangan. Oliguriya va gipertenziya mavjud bo'lganda-tuzsiz.					

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
	1. Revmatolog: kasallik faoliyatining oldini olish;	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	Doimiy
	2. Gastroenterolog: og'iz boshlig'ining shilliq qavatining shikastlanishi, anoreksiya, ko'ngil aynishi, qusish, diareya, oshqozon yarasi (dori terapiyasining mumkin bo'lgan yon ta'siri), pankreatit;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	

	3. Nefrolog: lyupus nefrit bilan ogʻrigan bemorni birgalikda boshqarish taktikasini aniqlash uchun;	+	+	Ogʻirlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
--	---	---	---	---

Mutaxassis (shifokor) maslahati	4. Nevrolog: asab tizimiga zarar yetkazish va nevrologik alomatlar rivojlanishi bo'lsa;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	5. Psixiatr: psixotik kasalliklar mavjud bo'lganda, psixotrop terapiyani buyurish masalasini hal qilish uchun ixtisoslashgan shifoxonada davolanish zarurati (psixoz, depressiya, o'z joniga qasd qilish fikrlar);	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	6. Oftalmolog: ko'z patologiyasining rivojlanishi;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	7. Akusher-ginekolog: homiladorlik paytida qo'shma boshqaruv taktikasi;	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	8. Xirurg: og'riq sindromi bilan bog'liq bo'lsa, qusish "qahva maydonchalari",	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	diareya, qorin krizlari, pankreatit;			yiliga	
	9. Angioxirurg: pastki qon tomir trombozi bilan AFS mavjud bo'lganda;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	10. Endokrinolog: steroid diabet, birgalikda autoimmun tiroidit va boshqa yendokrin patologiyalarni boshqarish taktikasini aniqlash uchun;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	11. Infeksionist: agar birgalikda virusli gepatit yoki interkurrent infeksiyaga shubha qilingan bo'lsa;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
Izox: Birgalikda kasalliklarning og'irligini baholash uchun boshqa ixtisoslashgan mutaxassislarga murojaat qilish tavsiya yetiladi.					
	1. Umumiy qon testi (klinik)	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	Doimiy
	2. Umumiy siydik tahlili (klinik)	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	

Laborator tekshiruvlar	3 Biokimyoviy taxlillar: umumiy bilirubin, ALT, AST, glyukoza, kreatinin, albumin, glyukoza, lipid spektri		+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	4. S reaktiv oksil		+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	5. Koagulogramma		+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	6. Gepatita B, S, VICH viruslarining markerlari		+	Yiliga 1 marta
	7. Homiladorlik testi	+		Yiliga 1 marta
	8. Mantu tuberkulin sinamasi va /yoki Diaskin test va/yoki kvanteferon test		+	Yiliga 1 marta

Izox: laboratoriya tekshiruvlari birgalikda kasalliklarning og'irligini baholash uchun va sharoitga qarab o'tkaziladi.

Instrumental tekshiruvlar	1. Buyrakni UZD	+		Yiliga 2 marta	Doimiy
	2. Ko'krak qafasi rentgenogrammasi		+	Yiliga 1 marta	
	3. EKG	+		Yiliga 1 marta	
	4. ExoKG	+		Yiliga 1 marta	
	5. Bugim rentgenografiyasi		+	Yiliga 1 marta	
	6. Bo'yin, qo'l va oyoqlar qon tomirlarining ultratovush tekshiruvi		+	Yiliga 1 marta	
	7. Flyuorografiya	+		Yiliga 1 marta	

Izox: qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun va sharoitga qarab qo'shimcha instrumental tadqiqotlar o'tkaziladi.

(BIRLAMChI, IKKILAMChI VA UChINChI DARAJALI PROFILAKTIKA / SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
	1. Revmatolog: kasallik faoliyatining oldini olish;	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	Doimiy

Mutaxassis (shifokor) maslahati	2. Gastroenterolog: og'iz boshlig'ining shilliq qavatining shikastlanishi, anoreksiya, ko'ngil aynishi, qusish, diareya, oshqozon yarasi (dori terapiyasining mumkin bo'lgan yon ta'siri), pankreatit;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	3. Nefrolog: lyupus nefrit bilan og'rigan bemorni birgalikda boshqarish taktikasini aniqlash uchun;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	4. Nevrolog: asab tizimiga zarar yetkazish va nevrologik alomatlar rivojlanishi bo'lsa;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	5. Psixiatr: psixotik kasalliklar mavjud bo'lganda, psixotrop terapiyani buyurish masalasini hal qilish uchun ixtisoslashgan shifoxonada davolanish zarurati (psixoz, depressiya, o'z joniga qasd qilish fikrlar);	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	6. Oftalmolog: ko'z patologiyasining rivojlanishi;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	7. Akusher-ginekolog: homiladorlik paytida qo'shma boshqaruv taktikasi;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	8. Xirurg: og'riq sindromi bilan bog'liq bo'lsa, qusish "qahva maydonchalari", diareya, qorin krizlari, pankreatit;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	9. Angioxirurg: pastki qon tomir trombozi bilan AFS mavjud bo'lganda;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	10. Endokrinolog: steroid diabet, birgalikda autoimmun tiroidit va boshqa yendokrin patologiyalarni boshqarish taktikasini aniqlash uchun;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga
	11. Infeksionist: agar birgalikda virusli gepatit yoki interkurrent infeksiyaga shubha qilingan bo'lsa;	+	+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga

Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tekshiruvi (klinik)	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	Doimiy
	2. Umumiy siydik tahlili (klinik)	+		Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	3. Biokimyoviy taxlillar: umumiy bilirubin, ALT, AST, glyukoza, kreatinin, albumin, glyukoza, lipid spektri		+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	4. S reaktiv oksil		+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	5. Koagulogramma		+	Og'irlik darajasiga karab, 2-4 marta yiliga	
	6. Gepatita B, S, VICH viruslarining markerlari		+	Yiliga 1 marta	
	7. Homiladorlik testi	+		Yiliga 1 marta	
	8. Tuberkulin Mantu sinamasi va/yoki Diaskin test		+	Yiliga 1 marta	
Instrumental tekshiruvlar	1. Buyraklarni UZD	+		Yiliga 2 marta	Doimiy
	2. Ko'krak qafasi rentgenogrammasi		+	Yiliga 1 marta	
	3. EKG	+		Yiliga 1 marta	
	4. ExoKG	+		Yiliga 1 marta	
	5. Bugim rentgenografiyasi		+	Yiliga 1 marta	
	6. Bo'yin, qo'l va oyoqlar qon tomirlarining ultratovush tekshiruvi		+	Yiliga 1 marta	
	1. Tibbiy va rehabilitatsiya markazi. Bu kasallikning o'tkir davrida amalga oshiriladi.	+	+	Yiliga 2 marta	Doimiy

Profilaktika usullar	2. Erta statsionar tibbiy rehabilitatsiya. Bu kasallikning o'tkir va yerta tiklanish davrida yerta tibbiy rehabilitatsiyaning statsionar bo'limlarida amalga oshiriladi.	+	+	Yiliga 2 marta
	3. Ambulator. U rehabilitatsiyada, ular yo'q bo'lganda — ambulatoriya sog'liqni saqlash tashkilotlarining ixtisoslashtirilgan bo'limlarida amalga oshiriladi.	+	+	Yiliga 2 marta
<i>Izox: profilaktika choralari asosan OSh, revmatolog, dermatovenerolog tomonidan amalga oshiriladi.</i>				

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP/ KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Revmatolog: Kasallik faoliyatining oldini olish;	+	+		Og'irlikga karab, 2-4 marta yiliga	Doimiy
	2. Dermatolog: kasallik faoliyatining oldini olish; Professional davolanishdan keyingi tuzatish; dori asoratlarning oldini olish;		+	+	Og'irlikga karab, 2 marta yiliga	
	3. Kardiolog: tromboz xavfini hisobga olgan holda yurak-qon tomir tizimini nazorat qiladi;		+	+	Og'irlikga karab, 2 marta yiliga	
	4. Nefrolog: buyrak holatini, nefritni davolashni nazorat qiladi;		+	+	Og'irlikga karab, 1 marta yiliga	
<i>Izox: reabilitatsiya choralari kasallikning bosqichiga va yuzaga kelgan asoratlar turiga qarab har bir bemor uchun alohida tavsiya yetiladi.</i>						
	1. Umumiy qon tekshiruvi (klinik)		+	+	Og'irlikga karab, 2-4 marta yiliga	Doimiy
	2. Umumiy siydik tahlili (klinik)		+	+	Og'irlikga karab, 2-4 marta yiliga	

Laboratoriya sinovlari	3. Bioximik analizlar: ALT, AST, glyukoza, siidik kislotasi, kreatinin, lipid spektr		+	+	Og'irlikga karab, 2-4 marta yiliga	
	4. S reaktiv oksil		+	+	Og'irlikga karab, 2-4 marta yiliga	
	5. Koagulogramma		+	+	Og'irlikga karab, 2-4 marta yiliga	
	6. Gepatita B, S, VICH viruslarining markerlari		+	+	Yiliga 1 marta	
	7. Homiladorlik testi		+	+	Yiliga 1 marta	
	8. Tuberkulin Mantu sinamasi va/yoki Diaskin test		+	+	Yiliga 1 marta	
<i>Izox: reabilitatsiya choralari kasallikning bosqichiga va yuzaga kelgan asoratlar turiga qarab har bir bemor uchun alohida tavsiya yetiladi.</i>						
Instrumental tekshiruvlar	1. Buyraklarni UZD		+		Yiliga 2 marta	Doimiy
	2. Ko'krak qafasi rentgenogrammasi			+	Yiliga 1 marta	
	3. EKG		+		Yiliga 1 marta	
	4. ExoKG		+		Yiliga 1 marta	
	5. Bugim rentgenografiyasi			+	Yiliga 1 marta	
	6. Bo'yin, qo'l va oyoqlar qon tomirlarining ultratovush tekshiruvi			+	Yiliga 1 marta	
<i>Izox: reabilitatsiya choralari kasallikning bosqichiga va yuzaga kelgan asoratlar turiga qarab har bir bemor uchun alohida tavsiya yetiladi.</i>						
	Bemorni o'qitish kasallik haqida moslashish va ma'lumotlarni, turmush tarzini o'zgartirish bo'yicha tavsiyalarni, vazn yo'qotish va jismoniy mashqlarni o'z ichiga oladi.	+	+		Yiliga 2 marta	Doimiy

Reabilitatsiya usullar	Kasallik faoliyatining oldini olish; Professional davolanishdan keyingi tuzatish; Dori asoratlarning oldini olish; Fizioterapiya muolajalari va terapevtik jismoniy mashqlarni tayinlash.		+	+	Yiliga 2 marta
	Yallig‘lanishni bartaraf yetish uchun past dozali ultrabinafsha nurlanish, yelektroforez va magnit terapiyadan foydalanish (remissiya paytida).	+	+	+	Yiliga 2 marta
<i>Izox:</i> reabilitatsiya choralari kasallikning bosqichiga va yuzaga kelgan asoratlar turiga qarab har bir bemor uchun alohida tavsiya yetiladi.					